

INTERVJU

Søren Søndergaard, ordförande i Landbrug & Fødevarer, om klimatavgiften som pressar danskt lantbruk.

Grisföretagaren Søren Søndergaard är sedan 2020 ordförande i Landbrug & Fødevarer, den danska motsvarigheten till LRF. För närvarande ägnar han nästan all sin tid åt den klimatavgift som hotar att minska produktionen inom danskt lantbruk.

Foto: Landbrug & Fødevarer

Fakta: Søren Søndergaard

- **Ålder:** 43.
- **Familj:** Gift med Ingebeth Lundgaard-Karlshøj som också är lantbruksutbildad och nu arbetar i familjeföretaget. Fyra barn.
- **Utbildning:** Agronomekonom med examen från Vejlbys landbrugsskole i Århus. Lantbrukare i 20 år.
- **Verksamhet:** Är femte generationen som sedan 1877 driver lantbruket Baldershave mellan Vejle och Billund på Jylland. Gården har cirka 1100 suggor och producerar 35 000 slaktgrisar. 900 ha odlingsmark och naturbeten på 100 ha för köttjur.
- **Uppdrag:** Sedan november 2020 ordförande i Landbrug & Fødevarer. Har suttit i styrelsen sedan 2017.
- **Tid för egna verksamheten:** "Jag lägger all min tid på ordförandeuppdraget men har en familj som ställer upp och en fantastisk personal."

KÄLLA: LANDBRUG & FØDEVARER

”Produktionen kommer att reduceras ganska dramatiskt”

HERNING, DANMARK
Danskt lantbruk är under stark press. Den klimatavgift som har diskuterats i flera år riskerar att slå ut stora delar av branschen.

– En eventuell avgift måste återföras till näringen, säger Søren Søndergaard, ordförande i Landbrug & Fødevarer.

Ingången till intervjun känns lite ovan för den som har följt danskt lantbruk under åren med fokus på högre effektivitet, ökad produktion och mer lönsamma affärer. Nu är det tydligt att branschen har tvingats på defensiven. – Nuvarande regering och den tidigare regeringen står bakom en klimatlag som säger att koldioxidutsläppen ska ha reducerats med 70 procent till 2030. Det är ganska mycket, säger Søren Søndergaard, sedan tre år ordförande för LRFs danska motsvarighet Landbrug & Fødevarer.

Presstjänsten har ordnat en halvtimmeslång intervju under den pågående griskongressen i slutet av oktober. Søren Søndergaard tillstår att den aviserade klimatavgiften för närvarande upptar nästan all hans tid.

– Det finns redan en avgift för industrin på 750 danska kronor per ton koldioxid. Men då talar vi fossila utsläpp. För lantbruket räknas även

de biologiska utsläppen vilket gör oss mycket bekymrade. Dessutom diskuteras en högre avgift på 1 200 kronor per ton för lantbruket, berättar Søren Søndergaard.

Förstår du oron bland dina kollegor för att avgiften ska riskera framtiden för danskt lantbruk?

– Ja, det gör jag. Vi tror att en avgift kommer att plocka pengarna ur näringen och reducera produktionen ganska dramatiskt. Som exempel kan nämnas att det även i Nya Zeeland diskuterades en motsvarande avgift på lantbruket men då på 20 danska kronor per ton. Förslaget genomfördes aldrig.

Sverige har genom åren vidtagit åtgärder inom miljö och djurvälstånd som lett till högre omkostnader. Är Danmark på väg att göra samma sak?

– Det hoppas vi inte. Lyckligtvis har vi fått regeringen att skriva under på att en klimatavgift inte får ödelägga lantbrukets konkurrenskraft. Detta har nu pågått i två år vilket fått till följd att lantbrukarna lever i ovisshet och avvaktar med investeringar.

Det låter som en omöjlig ekvation?

– Ja, och det menar vi också att den är. En avgift behöver i så fall återföras till nya investeringar inom näringen

men det är ju inte alls säkert att den enskilde lantbrukaren får tillbaka pengarna till just sin verksamhet. Därför kan avgiften innebära stora interna förskjutningar bland lantbrukarna. De som vill investera inför framtiden får kanske möjlighet till det medan de som inte har råd måste avveckla.

Varför händer detta just i Danmark?

– Vi har haft en ganska häftig klimatdebatt under de senaste valrörelserna. Lantbruket i Danmark är en stor sektor som också står för stora utsläpp. Men det man måste förstå är att en stor del av maten produceras för människor i andra länder. Då menar

vi att man inte kan fokusera enbart på utsläppen i Danmark utan i stället utgå från den globala effekten.

Det hjälper alltså inte om lilla Danmark blir bäst i världen?

– Ni har ju provat det i Sverige och det innebär oftast en nedgång i produktionen. Enligt min mening är de nordiska länderna bäst i världen på att producera livsmedel. Därför ska vi inte göra detta på ett dumt sätt så att produktionen flyttar till en annan del av världen där de inte har samma ambitioner som vi.

När förväntar du dig ett beslut om klimatavgiften?

– Om du hade frågat mig för tio dagar sedan (intervjun görs den 24 oktober) hade jag sagt innan jul. Men nu har regeringen precis tillsatt en ny arbetsgrupp där bland annat Landbrug & Fødevarer ingår. Så vi ska sitta med naturskyddsorganisationer och andra intressegrupper och försöka hitta en gemensam lösning. Det blir svårt men vi ska försöka vara konstruktiva.

Fakta: Klimatneutralt 2050

- Lantbruket står för cirka en tredjedel av de danska utsläppen av växthusgaser, däribland koldioxid och metan.
- Det finns inskrivet i klimatlagen att Danmarks utsläpp av växthusgaser till 2030 ska ha reducerats med 70 procent jämfört med 1990 års nivå. Till 2050 ska Danmark vara klimatneutralt.
- Målen samlar för tillfället en stabil politisk majoritet. Där ingår även det traditionella lantbrukarpartiet Venstre.

KÄLLA: RITZAU

Göran Berglund

010-184 42 83
goran.berglund@landlantbruk.se

